

COP30 pieņems lēmumu par mežsaimniecības noteikumiem attiecībā uz ANO pārvaldīto oglekļa tirgu

Pēc 6. panta pamatnostādņu pieņemšanas Brazīlijā būs jāvienojas par finansējumu, aizsardzības pasākumiem un mežsaimniecības klasifikāciju, kura noteiks, kas gūs labumu no ANO oglekļa tirgus

Avoti: COP30 un pasaules informācijas vietnes

Starptautiskā sabiedrība ir vienojusies izveidot starptautisku oglekļa kredītu tirgu, bet šobrīd ir jākoncentrējas uz tā īstenošanu. Tas jau ir oficiāli apstiprināts. Sākot no 10. novembra līdz piektdienai, 21. novembrim, 2025. gadā, pasaules līderi pulcēsies Belēmā, Brazīlijā, COP30 sarunās, ko COP30 prezidents André Corrêa do Lago nodēvējis par “īstenošanas un pielāgošanās COP” un “patiesības COP”. Klimata samits pulcē pasaules līderus, lai apspriestu galvenās problēmas un saistības klimata pārmaiņu risināšanā.

“Tā kā 6. panta oglekļa tirgu regulējums galvenokārt tika noteikts COP29 Baku, COP30 uzmanību pievērš īstenošanai,” saskaņā ar informāciju no Gilbert + Tobin, - tā ir vadošā juridiskā kompānija, kas nodarbojas ar klimata sarunu organizēšanu.

„Šajā kontekstā COP30 ir vairāki obligāti noteikti darba kārtības jautājumi saistībā ar 6. pantu. Tas attiecas uz vides integritāti un ziņošanu saskaņā ar 6. panta 2. punktu, standartiem un metodēm saskaņā par oglekļa kredītu mehānismu – tas ir pazīstams kā Parīzes nolīguma kredītu mehānisms (PACM). Jau 2025. gada 7. novembrī notikušais līderu samits noteica pamatvirzienus COP30, kas sākas 10. novembrī Belemā.

“Kopš COP29 6.4. panta uzraudzības institūcija strādā, lai apstiprinātu pirmās oglekļa kredītu metodoloģijas un sākotnējie projekta veidi varētu tikt apstiprināti līdz nākamā gada vidum. Uzraudzības institūcija ir strādājusi arī pie drošības pasākumu standartiem, tostarp pamatnostādnēm, papildināmībai un oglekļa piesaistīšanas atgriezeniskās ietekmes novēršanai,” norādīja klimata sarunu organizētāji. Sākot ar pirmās oglekļa kredītu metodoloģijas oficiālu apstiprināšanu saskaņā ar 6.4. pantu, attiecībā uz poligonu gāzi, iestāde tagad COP30 sarunās izstrādās

metodoloģijas lauksaimniecībai, rūpniecībai, atjaunojamajai enerģijai un globālajai mežsaimniecībai.

Pagājušajā gadā tika ziņots, ka starptautiskā oglekļa marķējuma ieviešana būtiski ietekmēs globālās mežsaimniecības nākotni, un Damiens Valšs, Margules Groome Consulting direktors, norādīja, kāda būs „mežu klasifikācija”. Tika skaidrots vai stādītie (vai plantāciju) meži tiks iekļauti tirgū.

Kā darbojas oglekļa tirgi?

Atšķirībā no Parīzes nolīgumā paredzētās emisiju kvotu tirdzniecības, pastāv divu veidu oglekļa tirgi – atbilstības un brīvprātīgie. Atbilstības tirgi attiecas uz uzņēmumiem un nozarēm, kur emisiju samazināšana ir likumā noteikta kā obligāta prasība. Tie darbojas Eiropas Savienībā, ASV Kalifornijā, Jaunzēlandē un citur.

Eiropas Komisijas vadītāja Urzula fon der Leiena piedalās ANO Klimata pārmaiņu konferences COP 30 vadītāju plenārsēdē. Diskusijas par stādītu vai plantāciju mežu iekļaušanu starptautiskajā oglekļa tirgū bija sadalījušas COP sarunu dalībniekus COP28 un COP29 samitos.

Noteikumi atšķiras, bet parasti tie prasa uzņēmumiem iegādāties atļauju par katru tonnu oglekļa, ko tie emitē, tādējādi faktiski piespiežot uzņēmumus maksāt par piesārņojumu. Pagājušajā gadā atbilstības emisiju tirgus vērtība pārsniedza 865 miljardus ASV dolāru, no kuriem lielāko daļu akumulēja Eiropas Savienība. Tomēr, kā noteikts 6. pantā, Eiropa nepieļauj starptautiskos kompensācijas kredītus. Un, lai gan daži uzņēmumi, kuriem nav juridiska pienākuma samazināt emisijas, ir noteikuši brīvprātīgus mērķus, tie var tos daļēji sasniegt, pērkot kredītus brīvprātīgajā oglekļa tirgū. Jau 2021. gadā brīvprātīgā tirgus vērtība bija aptuveni 2 miljardi dolāru.

Joprojām nav skaidrs, kā dažādie jau esošie oglekļa tirgi varētu tikt integrēti ANO pārvaldītajā tirdzniecības sistēmā, kas būtu atkarīga arī no valstu tiesību aktiem. Daži eksperti bažijas, ka brīvprātīgi kredīti, kas tiek pārdoti starptautiski ārpus Parīzes nolīguma, varētu izraisīt situāciju, ka divas valstis vienu un to pašu emisiju samazinājumu ieskaita savos mērķos.

